

O materiałach syntetycznych najlepiej nadających się do zastosowania na makiecie

Na mojej makiecie oprócz produktów naturalnych stosuję całym pokazną ilość „syntetyków”. Wiele osób w czasie różnych spotkań modelarskich pyta mnie, które wyroby (półprodukty) są najlepsze, których należałoby użyć, aby przyrodę odtworzyć w sposób najbardziej realistyczny. Uważam zatem, że stosowne będzie przedstawienie listy używanych przeze mnie, sprawdzonych i godnych polecenia wyrobów syntetycznych, najlepiej nasładujących elementy krajobrazu. Są to głównie wyroby firmy Heki. Wynika to wyłącznie z faktu, że produkty tej firmy są u nas najdostępniejsze i stosunkowo tanie w porównaniu z możliwymi do zakupu np. w Niemczech wyrobami firm znacznie bardziej

renomowanych, wykonujących wyroby jakościowo lepsze, których cena - niestety - najczęściej przekracza nasze możliwości finansowe.

O stosowaniu materiałów i technologii naturalnych (zbliżonych do oryginału)

Przed wszystkim muszę przestrzec przed bezkrytycznym stosowaniem gotowych wyrobów przemysłowych. Uważam, że chcąc osiągnąć realizm na makiecie należy dążyć w jak największym stopniu do wykorzystywania materiałów i technologii zbliżonych do pierwowzoru. Podam kilka przykładów.

W ofercie wielu modelarskich firm można znaleźć wyroby z tworzywa sztucznego imitujące np. drewniane elementy lub

całe drewniane konstrukcje. Zadać sobie należy jednak podstawowe pytanie: czy warto zastanawiać się nad tym, jak spatynować i udoskonalić plastik, aby przypominał on drewno, czy może lepiej wykonać tego typu elementy własnoręcznie - z drewna. Deski to paski fornu, krawędziaki i belki - odpowiednio oszlifowane listewki lub nawet zapalki. Łatwiej będzie takie elementy zabarwić, łatwiej „postarzyć”. Lepiej będą one imitować oryginał, bo będą, tak jak on, drewniane. Podobnie z betonem. Oczywiście nie proponuję w tym miejscu wylewania prawdziwego betonu do miniaturowych szalunków lecz polecę materiał, który znacznie lepiej imituje betonowe elementy niż błyszczące tworzywo sztuczne. Jest to zwykły karton, który pomalowany odpowiednio farbą emulsyjną (np. z dodatkiem cementu) da barwę i strukturę autentycznego betonu. Nawierzchnie drogowe z asfaltu są w oryginale wylewane w postaci mas i odpowiednio uwalowywane. Na makiecie można wykonać to podobnie. Rzecz jasna nie z asfaltu, lecz z masy sporządzonej z czarnej farby plakatowej, kleju wiko/i gipsu oraz wody. Rozścielacz (czyli maszynę do układania masy asfaltowej) zastąpi nam plastikowa szpachelka, a wałcem może być rzeczywiście wałek - tyle tylko, że malarski. Na takiej nawierzchni wykonać można kilka lat (z nieco ciemniejszej masy), przecierając wyschniętą nawierzchnię bardzo drobnym papierem ściernym „wyjeździć” go w miejscu toczenia się kół, a jeżeli trzeba, nanieść również kilka plam z oleju i innych zanieczyszczeń - zależnie od potrzeb i tego, co podpatrzyliśmy w oryginale. Gdybyśmy zamiast zaproponowanego sposobu użyli fabrycznej „naklejanki”, z pewnością podobieństwo tak wykonanej jezdni asfaltowej do pierwowzoru okazałoby się znacznie mniejsze.

Przykładów można podać wiele, choć wiadomo, że i wówczas nie wyczerpałyby one tematu. Lepiej sięgnąć do wyobraźni i... próbować. Próbować i uczyć się. Wszak tylko trening (tak jak w sporcie) może uczynić z modelarza mistrza. Nie uda się wykonać dobrego modelu nawet posiadając najlepszy sprzęt i decydując się na kupno najlepszych wyrobów renomowanych firm. Pomogą one, lecz na pewno nie zastąpią modelarza w tworzeniu realistycznej makiety kolejowej.

Podsumowanie

Trwające tylko dwa dni warsztaty sprawiły, że w tym czasie nie mogłem zaprezentować wszystkich stosowanych przeze mnie technik i technologii oraz pokazać zbyt wielu „sztuczek”, chociażby związanych z realistycznym odtwarzaniem przyrody i detali (szczegółów). Krótki czas trwania warsztatów zmuszał niejednokrotnie do pośpiechu przy wykonywaniu pewnych czynności. Tutaj, na łamach pisma, chcę powiedzieć autorytatywnie, że pośpiech i podejmowanie następnych robót przed np. wyschnięciem kleju lub farby po czynnościach poprzednich jest w modelarskiej praktyce niedopuszczalne. Przy wykonywaniu modeli potrzeba dużo czasu i jeszcze więcej... cierpliwości. Przysłowie „co nagle to po diable” nadaje się jak ulał do efektów (a właściwie pseudoefektów), które można osiągnąć budując modele w pośpiechu. Należy również pamiętać, żeby tak rozplanować kolejne prace, by następne nie wyrządziły szkody już wykonanym elementom. Nie osadzajmy zatem na makiecie delikatnego semafora, gdy nie zostały ukończone prace przy kształtowaniu terenu. Nie wklejajmy roślinności, jeżeli tor nie jest jeszcze podsypyany tłuczniami itd.

Kończąc dzisiejszy suplement i cały cykl o budowie makiety modułowej pozwolę sobie na dygresję. Nieważne, na jakim stopniu zawansowania modelarskiego jesteśmy, musimy zawsze pamiętać, że modelarstwo to ciągła nauka, systematyczne doskonalenie warsztatu i nabieranie tzw. „pewności ręki”. Trzeba stale przypominać sobie, że budowa makiety na wysokim poziomie, realistycznie odzwierciedlającej otaczającą nas rzeczywistość to całe godziny, nawet setki godzin prób i doświadczeń. Ale żeby tak było, proces nauki i samodoskonalenia trzeba przecież kiedyś zacząć. Moim pragnieniem, jako autora tego cyklu jest, aby stało się to, choć po części, za sprawą niniejszego artykułu.

Jeżeli zaś komuś trudno jest przełamać opór i strach, to proponuję współpracę np. z klubem poznajskim lub Pomorskim Towarzystwem Miłośników Kolei Żelaznych z Gdyni. A może gdzieś jeszcze budowane są realistyczne makiety kolejowe w systemie modułowym i realizacja hasła „połączmy się razem” wcale nie nastąpi w czasie bardzo odległym, jak wydaje się to niektórym sceptykom?

Leszek Lewiński

Produkty syntetyczne przydatne do realistycznego wykonania elementów zieleni

Lp	Nazwa producenta/materiału		Nr katalogowy	Cechy/odmiany	Zastosowanie/ przydatność	
	oryginalna	polska				
1	Heki-Flor Beflockungsvlies	Siateczka z gąbką		mata 12x25 cm	zn, zś, zw	
				1550	jasnozielona	*
				1551	zielona	***
				1552	ciemnozielona	**
				1553	zielona sosnowa	*
				1554	zielona majowa	***
				1555	biała kwiatowa	*
				1556	jesiennie żółta	**
				1557	jesiennie brązowa	**
	1558	jesiennie czerwona	*			
2	Heki-Laub	Granulat - gąbka		opakowanie ok. 200 ml	zn	
				1560	jasnozielona	*
				1561	zielona	**
				1562	ciemnozielona	**
				1564	zielona majowa	**
3	Heki-Struktur-Grasmatten	Mata trawiasta na tekturze		mata 75x100, 100x200, 100x300 cm	zn	
				30901,30902,30903	jasnozielona	*
				30911,30912,30913	ciemnozielona	*
				30921,30922,30923	łąka	*
4	Heki-decovlies Wildgras	Dzika, wysoka trawa		mata 28x14 cm	zn	
				1573	bagienna	**
				1574	sawanna	*
				1575	zielenie łąkowa	***
				1576	zielenie leśna	*
				1577	ciemnozielona	**
				1578	górska łąka	*
5	Heki-decovlies Wiesengras	Gęsta trawa łąkowa		mata 28x14 cm	zn	
				1590	jasnozielona	**
				1591	zielona	***
				1592	jesienna	**
				1593	kwitnący rzepak	*
				1594	górska łąka	**
				1588	czerwone kwiaty	**
				1589	żółte kwiaty	***
6	Heki mikroflor	Siateczka z drobną gąbką		mata 28x14 cm	zn, zś, zw	
				1600	jasnozielona	**
				1601	zielona	***
				1602	ciemnozielona	**
7	Heki Blütenflocken	Graulki - imitacja kwiatów		w butelce	zn	
				3375	kolorowe kwiaty	*
8	Busch Greenland	Wysoka trawa		mata na tkaninie	zn	
				30x15, 30x6 cm		
				7375	łąka	**
				7378	zarośla	**

zn - przydatny do zieleni niskiej
zś - przydatny do zieleni średniej
zw - przydatny do zieleni wysokiej

* produkt przydatny
** produkt bardzo przydatny
*** produkt najbardziej przydatny